

Sivistyslautakunta

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut

	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	TA muutos 2026	TA + MU 2026	Toteuma 01-06/2026	Jäljellä	Toteuma-%
Myyntituotot	383 888	302 000	0	302 000	173 503	128 497	57 %
Maksutuotot	331 834	335 000	0	335 000	179 379	155 621	54 %
Tuet ja avustukset	72 845	108 637	0	108 637	10 141	98 496	9 %
Muut toimintatuotot	18 093	0	0	0	135	-135	0 %
TOIMINTATUOTOT	806 661	745 637	0	745 637	363 157	382 480	49 %
Henkilöstökulut	-7 292 881	-7 855 703	-65 000	-7 920 703	-4 026 823	-3 893 881	51 %
Palvelujen ostot	-2 408 188	-2 418 750	-22 500	-2 441 250	-1 144 596	-1 296 654	47 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-172 329	-209 312	-14 000	-223 312	-103 263	-120 049	46 %
Avustukset	-149 721	-162 000	0	-162 000	-83 040	-78 960	51 %
Muut toimintakulut	-1 428 186	-1 461 561	-6 500	-1 468 061	-789 189	-678 873	54 %
TOIMINTAKULUT	-11 451 304	-12 107 326	-108 000	-12 215 326	-6 146 910	-6 068 416	50 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-10 644 644	-11 361 689	-108 000	-11 469 689	-5 783 754	-5 685 936	50 %

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Vastuualueen toiminta:

Sivistyspalveluihin kuuluu kaksi vastuualuetta, jotka ovat opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut sekä vapaa-ajan palvelut. Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden hallinto jakautuu sivistyspalveluiden, opetuspalveluiden sekä varhaiskasvatuspalveluiden hallintoon. Sivistys- sekä opetuspalveluiden hallinnosta vastaa sivistysjohtaja ja varhaiskasvatuspalveluiden hallinnosta varhaiskasvatusjohtaja.

Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluu varhaiskasvatus päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa, yksityinen varhaiskasvatus ja kotihoidontuki. Kunta maksaa lisäksi yksityisen hoidon tukea ja yksityisen hoidon tuen kuntalisää. Varhaiskasvatusta tarjotaan Peiponpellon, Satumetsän ja Peuraniityn päiväkodeissa sekä kunnallisessa ja yksityisessä perhepäivähoidossa. Opetuspalveluissa tarjotaan esi- ja perusopetusta vuosiluokkien 0–6 kouluissa Narvassa ja Ylämäellä sekä vuosiluokkien 0–9 yhtenäiskoulussa Kirkonkylällä.

Muu koulutus sisältää Pirkan opiston kansalaisopistopalvelut, jotka jakautuvat vapaaseen sivistystyöhön, musiikin taiteen perusopetukseen ja muuhun taiteen perusopetukseen. Pirkan Opisto on Vesilahden, Lempäälän, Pirkkanen ja Nokian yhteinen kansalaisopisto, jossa Nokian kaupunki toimii isäntäkuntana. Lisäksi Taito Pirkanmaa ry:n Vesilahden Käsityö- ja muotoilukoulu Näpsä antaa laajan oppimäärän mukaista käsityön taiteen perusopetusta.

Toimintaympäristö 2026:

Varhaiskasvatuslain ja –suunnitelman muutokset (mm. asiakasmaksulaki, ilmoitusvelvollisuus, kolmitasoisien tuen järjestäminen, henkilöstömitoitus) ovat tuoneet viime vuosien muuttovoiton

ja varhaiskasvatukseen osallistumisasteen kasvun ohella lisähaastetta palvelun toteuttamiselle ja kehittämiselle. Käytännössä sääntelyn kiristyminen, laadun kehittäminen, asiakasmaksujen alentaminen ja palvelutarpeen kasvu näkyvät kulujen kasvuna, mutta samaan aikaan päiväkotien käyttöaste on parantunut ja varhaiskasvatuksen kustannukset laskennallista lasta kohden ovat pysyneet verrattain kohtuullisina. Vesilahden kunnan varhaiskasvatuksen oppimisympäristöt ovat laadukkaita, palvelun toteuttamiseen on saatu pätevää henkilöstöä ja asiakastyytyväisyys on korkeaa. Näistä kaikista tulee huolehtia myös jatkossa. Varhaiskasvatuksen palveluntarve on kasvanut ennakoidusti ja tilojen kapasiteetti on täyttymässä. Kunta on tehnyt päätöksen uuden päiväkodin rakentamisen aloittamisesta vuonna 2028, mutta ennen sen valmistumista joudutaan tekemään väliaikaisjärjestelyjä varhaiskasvatuspaikkojen riittävyyden takaamiseksi. Tämän vuoksi syksyllä 2026 otettiin Tapolan kiinteistöissä tiloja käyttöön yhdelle varhaiskasvatusryhmälle. Kunnanvaltuusto teki 18.5.2026 päätöksen myöntää 108 000 euron lisämäärärahan henkilöstökuluja, sisäisiä palveluita sekä kalusteita ja tarvikkeita varten vuodelle 2026 varhaiskasvatuksen ennakoitua suuremman palvelutarpeen kattamiseksi.

Esi- ja perusopetuksessa vuosina 2026-2029 perusopetuksesta poistuvat ikäluokat ovat noin 30 oppilasta esiopetukseen tulevia ikäluokkia suurempia, joten oppilasmäärän pienentymisen jyrkkyyden ratkaisee mahdollinen muuttovoitto. Taloudellisesta näkökulmasta katsottuna oppilasmäärän lasku johtaa ilman sopeutustoimia oppilaskohtaisten kulujen kasvuun. Syksyllä 2027 yläkoulun aloittava ikäluokka on tällä hetkellä 52 oppilasta ja se näyttäisi olevan alkupiste yläkoulun siirtymisessä kolmisarjaisuuteen (ikäluokka olisi jaettu kolmeen noin 17 oppilaan luokkaan nykyisen neljän sijaan). Myös koulujen oppimisympäristöt ovat pääosin kunnossa, mutta vuonna 2026-2028 niiden ylläpitoon ja kunnostukseen on varattu vuosittain investointeihin noin puoli miljoonaa euroa. Hallinnollisesti ja toiminnallisesti kehittämisen keskeinen kohde vuonna 2026 on 1.8.2025 voimaan tulleen tuen rakenteiden lakimuutosten käyttöönotto niin tietojärjestelmien, hallinnollisten prosessien kuin käytännön pedagogiikankin tasolla.

Tunnusluvut

Tehokkuustunnusluvut	TP 2024	TP 2025	TA 2026	Toteuma 1- 6/2026	TS 2027	TS 2028
Päiväkotien käyttöaste, vuoden ka.	76 %	77 %	84 %	77 %	85 %	86 %
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä	238	248	260	259	265	270
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä	6	8	4	4	4	4
Osallistumisaste varhaiskasvatuspalveluihin	85 %	90 %	90 %	87 %	90 %	90 %
Varhaiskasvatuksen kustannukset laskennallista lasta kohden, €/vuosi	12 910	13 136	13 971	6729	13 958	13 916

(suunnitelmavuodet eivät sisällä uuden päiväkodin toimintakuluja)						
Iltapäivätoimintaan osallistuvien 1.-2.lk oppilaiden %-osuus	58 %	50 %	60 %	37 %	65 %	65 %
Esiopetuksessa olevien lasten määrä	46	47	47	50	49	52
Perusopetuksessa olevien lasten määrä	604	593	562	579	538	511
Perusopetuksen oppilaskohtaiset kustannukset, €/vuosi (toimintakate/oppilasmäärä 1-9)	11 140	11 069	12 642	6172	13 376	14 384
Käsityö- ja muotoilukoulun tuntimäärä	580	260	260	Raportoidaan vuoden lopussa	260	260
Pirkan opiston tuntimäärä	3 197	2 863	3 553	Raportoidaan vuoden lopussa	3 500	3 500

Vapaa-ajan palvelut

	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	TA muutos 2026	TA + MU 2026	Toteuma 01-06/2026	Jäljellä	Toteuma-%
Myyntituotot	36 882	41 300	0	41 300	22 758	18 542	55 %
Maksutuotot	2 595	1 200	0	1 200	0	1 200	0 %
Tuet ja avustukset	96 832	94 117	0	94 117	101 538	-7 421	108 %
Muut toimintatuotot	20 762	20 000	0	20 000	8 467	11 533	42 %
TOIMINTATUOTOT	157 070	156 617	0	156 617	132 763	23 854	85 %
Henkilöstökulut	-488 421	-490 617	0	-490 617	-266 808	-223 809	54 %
Palvelujen ostot	-142 269	-109 052	0	-109 052	-68 796	-40 256	63 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-73 371	-66 288	0	-66 288	-40 299	-25 989	61 %
Avustukset	-27 300	-25 000	0	-25 000	-25 000	0	100 %
Muut toimintakulut	-245 462	-278 086	0	-278 086	-145 667	-132 419	52 %
TOIMINTAKULUT	-976 824	-969 043	0	-969 043	-546 569	-422 474	56 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-819 753	-812 426	0	-812 426	-413 806	-398 620	51 %

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Vastualueen toiminta:

Sivistyspalveluihin kuuluu kaksi vastuualuetta, jotka ovat opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut sekä vapaa-ajan palvelut. Vesilahden kunnan vapaa-ajan palveluihin kuuluu kunnan tarjoamat kirjasto-, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut sekä näiden alla tapahtuva järjestöyhteistyö.

Myös kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä yhdyspintatyö kunnan sisällä, kuntien välillä, hyvinvointialueen kanssa, Vesilahden yhteisöjen, järjestöjen, seurojen ja kunnan toimielinten kanssa sisältävät vapaa-ajan vastuualueeseen.

Vapaa-ajan palveluiden keskeisenä tavoitteena on kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen laadukkaiden ja vaikuttavien vapaa-aikatoimintojen sekä kuntalaisten osallistamisen avulla. Vapaa-ajan palveluissa pyritään ennaltaehkäisemään syrjäytymistä sekä häiriö- ja riskikäyttäytymistä. Vapaa-ajan palvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, kulttuuriin ja liikkumiseen.

Vesilahden kirjasto on yksi Pirkanmaan PIKI-kirjastoista. Kirjastopalvelut edistävät kirjallisuuden, taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta sekä elinikäistä oppimista. Kirjasto tarjoaa monipuoliset tilat tapahtumiin, yhteisöllisyyteen ja järjestöyhteistyön toimintaan. Kirjastolla on myös merkittävä rooli kuntalaisten osallisuuden edistämisessä. Kulttuuripalveluiden keskeisenä tehtävänä on tukea kuntalaisten kulttuurihyvinvointia.

Liikuntapalvelut tarjoavat kuntalaiselle mahdollisuuden huolehtia omasta hyvinvoinnistaan monipuolisia liikuntalajeja harrastamalla niin omatoimisesti kuin ohjatusti. Nuorisopalvelut tarjoavat nuorille palveluita hyvinvoinnin tueksi ja mielekästä tekemistä sekä tapahtumia vapaa-ajalle. Nuorisopalveluilla on tärkeä rooli lasten ja nuorten osallisuuden edistämisessä sekä tarjoamalla vaikuttamisen mahdollisuuksia nuorisovaltuuston toiminnan kautta.

Toimintaympäristö 2026:

Vapaa-ajan palveluiden merkitys kunnan toteuttamana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä on korostunut hyvinvointialueuudistuksen myötä ja esimerkiksi strategiatyön tueksi tehty kuntalaiskysely osoittaa, että valtaosa kuntalaisten toiveista ja odotuksista kuntaa kohtaa liittyvät vapaa-ajan palveluihin. Talousarviolla pyritäänkin mahdollistamaan kunnan käytetyimpien liikuntapalveluiden olosuhteiden kehittäminen.

Vapaa-ajan palvelut ovat onnistuneet hyvin hankehauissa, joiden turvin pystytään toteuttamaan monia ”ylimääräisiä” palveluita. Tilanne on sinänsä myönteinen, mutta toimintojen hankevetoinen rahoitus sitoo resursseja hankehallintoon ja vaikeuttaa suunnitelmallista ja pitkäjänteistä palveluiden kehittämistä, etenkin kun vapaa-aikapalveluiden päällikön virka lakkautettiin tasapainotusohjelman myötä.

Tunnusluvut

Tehokkuustunnusluvut	TP 2024	TP 2025	TA 2026	Toteuma 1-6/2026	TS 2027	TS 2028
Kirjaston toimintakulut € / asukas	72,61	69,63	76,6	40,8	77,1	77,5
Kokonaiskulut € / kirjaston laina	4,05	3,71	4	4,8	4	4

Kirjaston kokonaislainaus / asukas	17,75	18,82	18	8,5	18	18
Kirjaston fyysiset käynnit / asukas	9,98	7,96	10	3,5	11	12
Liikuntapalveluiden toimintakulut € / asukas	48,51	56,47	50,5	30,8	50,5	50,4
Liikunta-avustukset € / asukas	2,66	2,58	2,18	2,9	2,16	2,14
Nuorisopalveluiden toimintakulut € / asukas	72,92	66,81	60,6	35,2	61,1	61,5
Nuorisotilan käynnit / alle 29-vuotias	8,47	8,08	7	3,55	7	7
Nuorisoavustukset € / asukas	0,7	0,73	0,65	0,74	0,65	0,64
Kulttuuripalveluiden toimintakulut € / asukas	6,17	3,82	4,18	1,9	4,17	4,16
Kulttuuriavustukset € / asukas	2,66	2,64	2,61	1,89	2,59	2,57